

BÉTSI MAGYAR KURIR.

Nr.

Indült: Redden, Junius' 10-dikén, 1834.

46.

ÉJSZ. AMERIKAI EGYES. STÁTUSOK.

Nevyorkból írják: A' Bank feletti vizsgálódás a' Senatus, és Praesidens között még mindég egyre foly. Attól tartanak, hogy mivel Jackson Generális roszzs fát rakott a' tüzre, mind magát, mind bajtársait veszedelembe döntendi. A' Nevyorki Municipalis választások ellene ütöttek ki, 's más helyeken is igen szembetűnő változás ment véghez. Nevyork lakosai követeket küldöttek Philadelphíába a' Praesidensen vett győzedelem meginneplésére. Jacksonnak utóbbi Protesztatziója felette megharagította a' Senatust, és a' General ellen használt kifejezések-ből észre lehetett venni, mennyire leszállott az ez előtt hatalmas Kormányzónak tekintete.

O R O S Z O R S Z Á G.

(Sz. Pétervári Ujság.) A' legközelebbi 10 esztendő alatt Orosz Ország-nak kereskedése, és kézmive, az előbbi 10 esztendőhöz öszve hasonlítva igen sokat nyert. Ebből következtetni lehet 1-ször hogy Orosz Ország, kereskedése, és vám systemája mellett, el nem szegényedett. 2-or És így a' Nemzet jólétte nevededik. 3-or A' feldolgozás végétt behordott természetvények eladása készpénzt hoz bé. 4-er Kereskedési Systemánk semmiképpen nem árt a' földmívelésnek. 5-ör Vámintézetünk nem olly terhes, mint a' külföldiek előadják. 6 or A' vámjövedelem nevedése, nem tsak a' Státus pénztárának, hanem átaljában az egész Nemzetnek javára szolgált.

O d e s s á b a n tavajtól fogva, vala-

mi V e y nevű Hollandus tartózkodik a' ki az Orosz halászsokat a' fekete tengeren hering bésózására tanítja. Ugyan is a' fekete tengeren, főképp K r i m nek partjain, és az A s o v i tengerben, öszszel sok hering fogattatik (tsak K a m i s B u r u n mellett is mintegy 2 millió) mellyek nagyobb részint 1 1/2 font nehézségűek, de külsejekre is olly nagyok, és kövérek, hogy Hollandiában hasonlókat nem igen foghatni. Azomban a' készitémódjához nem tudnak az Oroszok. Ezért mulat nálók V e y U r, a' ki a' napokban K e r s c h b e n az Igazgató, és számos nézők jelenléteben mesterségének remekjét adta.

G Ö R Ö G O R S Z Á G.

Ő Felsége O t t o Király Apr. elején tért vissza A t h e n é b l, hol a' lakosoknak örömkialtások között, egy ott építendő Residentziának fundamentumát letette. K o l i k o t r o n i, és K o l i o p u l o s ellen felfüggesztetett a' halálos ítélet, 's az első, a' ki már egyszer elszökött volt, ismét befogattatott. Az elítéltek ellen még ugyan el nem kezdődött a' P e r, de jövő héten hihetőleg, a' törvényes Ügyész dolgához lát.

A' Kurír múlt számjában említett megkegyelmezés nem értendő a' politikai, hanem erköltstelen bűnösökre, úgymint tolvajokra, gyújtogatókra, házasságtörőkre, 's a' t.

B E L G I U M.

(Courrier Belge.) Brüssel Máj, 20-kán. Ő Felsége Jun. 7-kén Párisba fog-nak utazni. A' Király mint mondatik,

eleget kíván tenni a' Kamarák abbeli kívánságoknak, melly szerint abban az esetben, ha férjfi maradéka nem lenne, korona örököst nevezne ki. Buonaparte Jerome Máj. 28-kán Doverből Ostendébe érkezett.

(Independant.) Igen kár volt a' Journal des Debatsnak olyan kérdést feszegetni, melly kizárólag tsak Belgiumot illeti. Valóban rendes dolog, hogy külföldiek megakarnak bennünket akadályoztatni Constituzionalisjusunknak gyakorlásában, és belső dolgainknak elrendelését magoknak szeretnék tulajdonítani.

A' vasútra nézve készült új planum következésében, Mechelntől fogva, Lövenig nagy kanyarodást képez az út, de innen (Löventől) Lüttichig egyenes erányban megyen. Az Escheileri közsén verem szomszédságában egy más ággal jön össze, 's innen Kölnig hol egyenes, hol görbe erányban végződik.

KRAKKÓ SZABAD VÁROSA.

Noha a' Lengyel Kormánnyal 8 esztendőre kötött kereskedési Egyesség már végéhez közelget, még is a' helybenhagyási szertartások meg nem engedik, hogy Jun. 1-je előtt foganatba menjen: azonban Kormányunk azt a' tudósítást vette, hogy a' Finantziák Kormánybiztossága meghatalmazta légyen a' határbeli vám hivatalokat, hogy addig is, míg az új egyesség helyben hagyódik, minden kézmiveket és nyers termesztvényeket, a' régi egyesség alapjai szerint Lengyel Országba szállíthatatnak.

JONIAI SZIGETEK.

Corfuból Máj. 2-ről írják: A' Nagy Britanniai Király, mint a' Joniai szigetek pártfogójának titkos Tanátsi parantsolatja által, Apr. 28 kán ezen Szigetek Parlamentje felfüggesztetett. Hogy

ez a' rendszabás nagy bényomást tön a' lakosok között, 's megszaggatott Statusunak egyik szelétől a' másikig hatott, annyival természetesebb, mivel az Angoly pártfogás oltá, mind e' mánapig, a' Kormány nem vala kéntelen, hasonló lépést tenni, — sőt inkább a' fő pártfogó, és a' Parlament között szakadatlanul olly tökéletes békesség uralkodott, mellyet a' Görög lázzadásnak fenyegető Epochája sem zavarhatott meg. Ezen békesség volt egy részről szerzőoka ama nagy tiszteletnek, mellyel a' Parlament a' fő pártfogó eránt viseltett, más részről ama méltóságnak, mellyet a' Lord Főbiztosok felléptektől kezdve mindég megtartottak. Illy környülállások között a' nép örömmel munkához látott: bátorság, és jóllét gyökeret vertek, 's a' szigetek virágoztak. Így volt a' boldogult Maitland Tamás alatt, kinek emlékezetét mindenki áldja, így ennek követője Sir Adams alatt. De más szellem költ az igazgatóba Lord Nugentnek megjelenésével. Uj ideákat ebresztett a' nyughatatlan főkbe, 's ezek egy jobb jövendőnek reménye alatt félre engedték magokat vezetetni. Illyen módon a' hamis nép barátok a' Tanátsban győzedelmeskedvén, az Angliával való öszveköttetés, elébb boldogságnak, de most egyszerre tehernek tekintetett, 's ettől fogva a' Parlamentnek minden igyekezete oda járult, hogy magát Anglia befolyása alól kihúzza, 's függetlenséget vívjon ki, melly valóban a' szigetek érdekeivel éppen úgy ellenkezik, mint Angliáéival. Lassan lassan több újítások mentek keresztül, — a' szigetek jövedelmeinek több forrásai elapadtak: igazságtalanságok, hivatal eladások, divatba jöttek, — végre nyughatatlanság ütött ki, 's még mind ekkoráig el nem enyészett. Ezek voltak Lord Nugent ingadozó politikájának, 's a' lakosok kárára

béhozott újításoknak következései. Hogy rossz magból, rossz gyümölcs terem, azt a' természet folyamatajából mindenki tudja. Ez nálunk is megtörtént, még pedig hogy rosszúl történt, azt Lord Nugent már maga is elismeri, mert senki sem kételkedik, hogy a' hiba megigazítására szolgáló Királyi Titkos Tanátsi parantsolatot egyedül ő eszközölte legyen ki. Általlatta ő, hogy az Angoly Kormány javallatjával az Oppozitzió ellen nem képes többé megvívni, de azoktól is elhagyattatott, kik elkezdett útját hízelkedéssel mázolták bé. Jelenleg az új választásokra készülgetnek. Reményleni lehet, hogy kedvezőleg ütnek ki, de mégis arra esztendők kívántatnak, hogy a' Kormány ismét azon egyenes útra térjen vissza, mellyet vígyázatlanságból elvesztett volt.

PORTUGALLIA.

(Journal des Debats.) Máj. 30 ról jelentik, hogy Don Miguel a' blokározás következésében Santarem elhagyta, és seregével nagy rendetlenség közt Elvasba húzódott vissza. A' Coimbrai bevétel után, Terceira serege alkalmasint el fog válni, egy osztály Abrantesbe, a' másik Thomarba menendő: a' Schwalbach alatt lévő sereg, ismét Saldanha Generalishoz maserozik Santarem elibe, a' mi által az említett General hadi ereje, 16,000 főre szaporodik. Bombayból jelentik, hogy Goaban a' Portugallus Vice Király Donna Mária mellett nyilatkozott, a' Damanni igazgató pedig, magát az egész Portugallus India Vice Királyává kiáltatta ki, hogy azt Dom Miguel nevében kormányozza, és Goában a' Pedristai lázadókat engedelmességre hajtsa. Terceira Hertzeg, Santaremi útjában már Pernesbe érkezett: mozdulatjai

a' Rodil Gendraléival öszvefüggésben vagynak; azt hiszik, hogy Dom Miguel nem sokára kijádza szerepét, a' mennyiben már maga is visszahúzza magát.

NAGY BRITANNIA.

Londoni levelek szerint Május 28-káról tsakugyan kezdett a' Ministerium részenként feloszlani. Stanley és Sir Graham urakon kívül, Richmond Hertzeg (Fő postamester) és Gróf Ripon (petsétör) is bútsút vettek, úgy hogy Lord Althorp kéntelennek látta magát, az albáznak Május 27-ki ülésében, miután Ward Ur ismeretes indítványát a' protestans egyházi tulajdon haszonra fordítása iránt meglette vóna, az Ülésnek Junius 2-ára halasztását sürgetni a' mi helyben is hagyatott. — A' ház rendkívüli számú gyülekezettel volt tömve. Ward Ur felalótt indítványával, mellyet megváltoztatott, minden részeletektől pusztán hagyatván, 's egyedül tsak az alapelvet fogván fel, mivel, mondá, sok tagok pártolják az elvet, még is az indítvány ellen kelnek ki, a' mennyiben olly részleteket foglalna, mellyekben ök meg nem egyezhetnek. „A' szükség, (mondá többek közt) a' parantsoló szükség, olly világos, mint a' nap; az Irlandi protestans egyházban változást kell tennünk, ha Irlandot meg nyugtatni, régi sebeit orvosolni, 's az ottani érdekeket a' birodaloméval egyeztetni 's kiegyenlíteni akarjuk. Canning azt kérde 1812-ben ellenkezőinek egyikétől, ki a' régi kemény büntető törvények eltörlésével kérkedett, hiszi e', hogy okosság legyen, az Irlandi kathotikusokról tsak egy részét leöldani a' lánctoknak, másikat pedig, rajtok hagyni, tsak hogy az egykor rájuk háromlott angoly rabságra emlékeztessenek? Még maga Pitt is megegyezett abban nagy

vetélkedőjével Fox al. Pitt nyilván megvallá, hogy a' Protestans egyházreductioja nélkül, Irlandban soha sem lehetend teljes egyesség. 31 esztendei tapasztalás megtanított bennünket, milly kár legyen az, hogy Pitt akkor az általa megvallott győződése szerint nem tselekedett. (Halljuk! halljuk!) Az unio eltörlése iránti kérelmeknek fele, a' tized eltörlésének kérelmei, valánaktulajdonképen. Minden ujabbkori Britt Státus férjfiak elismérék a' tized systemájának visszaéléseit, 's káros következéseit, sőt senki sem festette ékebben, mint a' gyarmatok Státustitoknoka (Stanley) kit sajnálom, hogy ma, helyén nem láthatok. De a' tiszteletre méltó titoknok azt hiszi, a' gyógyszer a' tized átváltoztatásában áll. A' gyógyszer egyedül a' tized jövedelmeinek haszonra fordítása módjában áll! Az igen nagy tiszteletre méltó Ur valamig Irland statustitoknoka volt, minden segéd-módokkal birt rendszerének megpróbálására. Akármit kívánt, a' legnagyobb bizodalommal megadta neki a' parlament — tizedbillt, fegyverbillt, kényszerítöbillt. 'S mire ment mindezekkel? minden tzelja füstbe ment. Mikor hagyjuk már magunkat tapasztalás által vezéreltetni? Irlandban nekünk 23,000 hadi erönk van; ez olly nagy tábor, mint mérhetetlen keletindiai birtokunkban. Ezen seregek Irlandban egy milliom font sterlingünkbe kerülnek esztendőnként, azon 290,000 f. st. kívül, melly az ottani politziára költetik. 'S ez az egész fegyveres erö nem változtathatta nyugodalommá a' nyugtalanságot, meglegedéssé az elégedetlenséget. A' tized miatti perek száma többre megy évenként 20 ezernél Irlandban, még azon számtalan tizedperek nélkül is, mellyek 10 f. st. kisebb keresetűek. Irland népessége 8 milliom; abból tsak 600,000 protestans, 's ezeknek tsak fe-

le valóságos tagok az anglicana statns-egyházban. Egy 17,000 lakosú kerületben tsak 253 protestans számláltatik, még is meg kell fizetniek a' katholikuskoknak az ottani egyház jövedelmeit; a' nyoltzadfél milliom katolikus a' 300,000 protestánsok gazdagon fizetett Püspökeit, és nagy számú papságát tartozik ellátni! Az Irlandi protestans egyház jövedelme tesz 900,000 f. st. számláltatik 470 megye. 400—700 ft. sterlinget; 608 megye 200 f. sterlinges. 531 parochiában nem laknak a' papok, hová lelkipásztorságra rendeltettek; másutt költik el fizetéseiket 's egy esztendőben alig látják egyszer templomjokat. Tekintsenek az Urak ellenben Skótzia-
ra. Ott a' papoknak fáradságos hivatalokért általjában 150—200 f. sterlingök van. A' Skótziai egyháznak valyon mellyik tagja szólhatna lelkiismeretesen ezen mai előadásom ellen? mellyik részre nem hajló tehetné azt? Nem hivalkozhatom e' az Ország Lord Cantzellárjának, sőt minden Minisztereknek beszédjeikre? Bársak telyesítené azt a' Ház, a' mit legközelebb a' Királyhoz intézett Felírásban ígért volt, — úgymint: mindent elkövetni, tsakhogy Irlandnak igazságos panaszsa elháríttassék. En következő határozatot javallók: „Az Irland-Protestáns Egyház tulajdona, Status tulajdon légyen, akár földbirtok, akár másféle jövedelem, és azon tzelokra fordíttassék, mellyeket a' Törvényhozóság határozand. Grote Ur támogatta az indítványt. Ekkor Lord Althorp felszóllalt, 's a' vitatást hettefőig (Jun. 2-ig) kívánta elhalasztani. Mindenfelölről hangzott a' halljon kiabálás. A' Lord hozzá tette: „Miólta a' tisztelt tag beszédjét elkezdette, hogy körülállások jöttek közbe, mellyek arra bírnak, hogy — — (a' nagy kiabálás meggátolta a' Lordot további beszédjében kevés idő vártatva) Remény-

lem, a' Háznak van bennem bizodalma! (changos sokáig tartó tetszés) Tudom elhiszi a' Ház, hogy nem tenném az ebbeli javallatot, ha fontos okok nem bírnának reá! Ismételt tetszés kiabálás között a' tárgy elhalasztatott, 's a' ház nagy mozgás közt eloszlott.

Stanley, Sir. Graham, Gróf Ripon, és Hertzeg Richmond a' Miniszteriumtól bútsút vettek. Az első (Stanley) úgy mondják, inkább válásos, mint politikai tekintetből húzta magát vissza. Valóban, az említett Miniszterek elbútsúzásokat sajnálni lehet, nem csak azért, mivel nehéz, hasonló nagy talentumú férjsiakra szert tenni, hanem azért is, mivel a' közben jött változás által a' Miniszterium valódi, — 's a' Haza javát igazán kedvellő barátjainak száma kevesedett.

Felső Canadának eddigleni fővárosa York, ezen Provintzia törvényadó Gyűlés határozatjánál fogva, ezentúl Toronto nevet fog viselni. Ezen változás okát annak tulajdonítják, hogy Amerikában sok város van York nevezettel, és így attól ne kellessék tartani, hogy felső Canadának fő várossa, amazokkal feltseréltelessék.

SPANYOL ORSZÁG.

A' kihirdetett Decretum következőjében: a' Cortesek f. e. Jul. 24-re hívtattak Madridba Országgyűlés tartás végett. Egy újabbi Decretum erejénél fogva, az 1852-ben Oct. 20 dikán költ Decretum kijebb terjesztetett, úgy hogy az abban foglalt kivételeknek nints helye többé, és így minden Spanyolok, még tsak Mina, és Vigo Generálisok is visszatérhetnek hazájokba. Rodil Generál a' Spanyol seregnek parantsolója Portugalliában Máj. 20 kán Sarcedaban vólt, 's ott következőndő tudósítást vett: Golegano Máj. 18-

kán délelőtti 10 órakor. „Az említett napot Dom Pedró katonái Santa-remet megszállották, a' nélkül, hogy Dom Miguel serege legkevesebbé ellentállott volna. Dom Miguel Alemteljőba, innen pedig Elvasba húzódott. Továbbá azt mondják, hogy Dom Pedró, és hadi Minisztere Cartaxóba érkeztek légyen.

Merino Lerma körül kóvályog, — egy osztályszüntelen nyomában van. Máj. 15-kén Rivilla del Campóban vólt, hol kevésbe múlt, hogy el nem fogattatott, azomban még is elég korán tudósított a' Királyné serege közeledéséről, és így Villamelába elillantott.

Laborda Admiralis, a' tengeri hadi sereg Spanyol parantsoló az Antillai szigetekben, — kimúlt e' világból.

B É T S.

A' Felsőleges Tsászár és Tsászárné elhagyván a' közelebb mult Szombaton Schönbrunni nyári lakásokat Persenbeugnevű Ts. Familiai uradalomba utaztak, a' hol a' folyó hónap végéig szándékoznak mulatni.

Ő Ts. K. Felsőge méltóztatott Május 24-dikén költ Kir. határozatában Bethleni Gróf Bethlen Imre Urat eddig az Erdélyi Kir. Udvari Cancellariánál tiszteletbeli Udvari Concipistát az Erdélyi Kir. Kormányshékhez tiszteletbeli Titóknokká kegyelmesen kinevezni.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Magyar Tudós Társasági jelentés.

A' Társaság' eszközlése által és költséggel következő újabb munkák jelentek meg:

1. Matematikai műszótár. Budán 1854. 8d rét. Ára 20 kr. peng.

2. Nyelvtudományi pályamunkák. 1 kötet. a) Csató Pálnak 100 aranyat nyert jutalomfelelete; b) Nagy Jánosnak tiszteletdíjt nyert másod rangú felelete. Budán 1834. 8ad rét ára 40 kr. p.

3. Magyar helyesírás és szóragsztás főbb szabályai. Második kiadás. Budán 1834. 8ad rét ára 10 kr. peng.

Találattatik mind a' három, Pesten Eggenberger Jó'sef könyvárosnál, kinél minden más könyvárosok is a' kívánt példányokat meg rendelhetik. Junius 5-kén 1834.

A' Titoknok által.

V. Ferdinand Fels. Ifjabb Királyunk kegyelme a' Magyarországi Állattenyésztő Társaság iránt.

A' Magyarországi Állat-tenyésztő Társaság részeseit hazafiúi hálaérzéssel vegyes öröm lépé meg, midőn e' f. Jun. 1-sőjén a' nemzeti Casino közgyűlésekor (minthogy a' casinoi részvényesek legnagyobb része egyszersmind az Állat-tenyésztő Társaságnak is tagjai) egy alkalommal a' nagy számú gyülekezet előtt főmélt. Gróf Reviczky Ádám Kancellár Urnak, Mélt. Gróf Keglevich László Ur mint az Állat-tenyésztő Társaság Elnöke által Ő Excellentiájához e' f. évi Mártz. 16 kán intézett kérelemre érkezett válasza, felolvastatván, V. Ferdinand Fels. ifjabb Koronás Királyunknak azon legfelsőbb határozata nyilvánossá tétetett, melly szerint Ő Felsége az Állat-tenyésztő Társaságot Fejedelmi részvételére méltatni 's annak tzeljai előmozdításához évenként 100 pengő forinttal járulni méltóztatik. — Hogy e' Kir. kegyelem által okozott örömben az Ország részeiben levő tagtársak, sőt az egész Haza is teljes mértékkel részesülhessen: mind a' Társaság nevében felírt levelet, mind az arra érkezett választ itt közöljük:

M. Gr. Keglevich László Ur mint az Állat-tenyésztő Társaság Elölülőjének levele Reviczky Ádám Kancellár Urhoz.

Főmélt. M. Kir. Udv. Kancellár, kegyelmes Uram!

Néhány éve már, hogy Pesten több magányosak „Állat-tenyésztő Társaság” tizime alatt egyesülve az állatt- 's nevezetesen lótenyésztést, a' szorgalomnak hazánkban, mint földművelő országban, ezen olly nagy fontosságú ágát évenként kített jutalmak által, mennyire tsekély erejük engedi, serkenteni igyekeznek. Pesten a' lóverseny, mellyet százados tapasztalás másutt is a' lónemesítés' legbizonyosabb eszközüének mutatott, egyesek által részint örökre alapított részint bizonyos időre ajánltatni szokott díjak által tartatik fen; az állatmutatási, jutalmazási 's egyéb szükséges költségek pedig a' Társaság' részvevői által aláírt évenként ajánlatokból fedeztetnek.

Ezen Társaság, meggyőződve levén V. Ferdinand Ő Felsége ifjabb Kor. Királyunknak a' Fels. Uralkodó Ház' minden tagjait olly tündöklően bélyegző ebéli tulajdonáról, melly szerint fejedelmi szívét semmi közelebből nem érdeklí, mint a' Fels. Uralkodó Ház' kormányja alatt üdvös béke' áldásai közt élő népeknek, 's főkép az Ő Fels. személyében saját ifjabb kor. Királyát hódolva tisztelő hív Magyar Nemzetnek boldogulása; — ismervén továbbá Ő Felségének jelesen a' köz jólét' egyik alapját tevő nemzeti ipar iránt bebizonyított részvételét: Fels. ifjabb Királyunkat legmélyebb hódoló alázatossággal arra kérni határozá: hogy a' magyarországi Állat-tenyésztő Társaságot és Lóversenyt kegyelmes pártfogására méltatni 's hathatós részvételével szerentsésíteni méltóztatnék. Örömbre

fog ez által derülni nem tsak Társaságunk de az egész Haza is, melly Fels. Uralkodója nevét látandja egy olly intézet felett tündöklenni, melly a' mi földmívelő Országunkban legszükségesebb iparságnak előmozdítását vévő tzeljául; 's példa is fog ezzel nyittatni soknak a' jóra törekedő szándékhoz járulásra. E' forró óhajtnak teljesedését pedig legbiztosabban véle a' Társaság elérhetni, ha Excellentiádhoz, ki fenragyogó hivatalánál fogva édes honunk boldogságát buzgó hazafi lélekkel eszközölőleg ifjabb Fels. Urunkhoz olly közel áll, azon alázatos kéréssel folyamodik: méltóztassék jelen könyörgésünket Ő Felségének személyesen színe elibe terjeszteni. Azon esetre pedig, ha Excellentiád böltsesége jobbnak látná, hogy ezen alázatos kérelem Fels. ifjabb Királyunknak a' Társaság kebléből kinevezendő küldöttség által adassék elő, Excellentiád' kegyes útasítására nem késnének e' tzelra azonnal egy küldöttséget kijelelni.

Mire nézve is midőn a' Társaság' nevében Excellentiádnak, kibén úgy is egy Részes társunkat van szerentsénk tisztelni, elibe terjeszteni 's hathatós pártfogásába ajánlani bátorkodom, magamat nagy kegyeibe ajánlván legmélyebb tisztelettel maradok Excellentiádnak Pest, Mártius 16, 1854.

alázatos szolgálja,
Gróf Keglevich László s.k.
mint az Állattenyésztő Társaság'
Elölülője.

A' főm. Kancellár válasza.

Méltóságos Gróf!

A' Pesti Állattenyésztő Társaságunk, a' Méltóságos Ur, hozzám bocsátott levelében foglalt azon kérését: hogy Ő Felsége ifjabb Királyunk azt legfelsőbb védelmével 's részvételével szerentséltetni méltóztatnék; egész készséggel 's örömmel terjesztém Ő Felsé-

ge elibe, ki is mind azt, mi a' közjó' előmenetelet, vagy az egyes lakosok' jóllétét, szerentséjét édes hazánkban gyarapíthatja, fejedelmi szívében hordozván, abban méltóztatott magát legkegyelmesebben kinyilatkoztatni, hogy az említett Társaság tzeljainak előmozdítását esztendőnkent száz ezüst forinttal részéről is eszközölni fogja, annak kifizetése iránt a' szükséges rendelkezéseket megtévén.

A' midőn Ő Felségének ezen, szeretett Hazánk iránt való kegyeskedő indulatját, ujabbban is nyilvánosító határozatáról a' Méltóságos Urat értesíteni sietnék, egy úttal felszólítom, hogy az említett pénznek, Ő Felsége külön pénztárából illető nyugtatóvány mellett évenként leendő felvétele iránt szükséges rendelkezést tegyen.

Melleyek után ezen honi intézetre magam részéről is minden áldást kívánván illő tisztelettel maradok a' Méltóságos Urnak Béts, Május 26, 1854.

kész szolgálja

Gróf Reviczky Ádám

E' válasz felolvastatására az egész gyülekezet harsány „éljen“ kiáltásra fakadott, 's minden artzon a' legőszintebb öröm sugárai ragyogának. — Előtünk a' legfényesebb példa! ne veszteljünk! Illy ótalom 's részvét mellett, mellyel most Társaságunk ditsekhetik, ha mindenikünk a' maga ész- munkavagy pénzbeli részetskéjével töle telhetőleg járuland a' köz tzelhoz, intézetünknek üdvös következesit honunk valódi jóllétére nézve rövid idő mulva örömmel fogjuk tapasztalni.

A' Karczagi nagy égést így írja le körülményesben onnan egy levél Május 23-káról: Városunkat a' legrettentőbb tsapás érte. A' nevezett napon, délutáni egy óra előtt kevéssel, miután már a' szelvész másfél nap olta foly-

vást szokatlan erővel dühösködött, a város éjszaki szélén egyik lakos udvarából, az emésztő láng, mind ekkorig is homályban maradt módon, kilobbanván, azonnal több, az éjszokról délnek tartó vihar útjában eső, épületet tűz-tengerbe borított, s a ropogva égő száraz nádtetőknek szikrázó tsemőit oly sebesen szórta s árasztá széjjel, hogy 3 óra alatt a r. kath. templom s torony, (mellyből egy harang félig elolvadt, másik leesett), a ts. k. postahivatal épületeinek egy része, leányiskola-ház, 612 lakház, 1378 gazdasági épület, 9 száraz malom és több pintze, semmivé télettek. A tűz nem engedvén semmi közeledést és oltáshoz juthatást a 612 lakház közül 484 egészen beégett, s ennek minden ruha s élelemnemű hamuvá porladván, körültek pedig a menekvést nem talált számtalan háziállat páráját kínosan kiadván, már most az egész tájék, melly városunknak éppen 1/5 részét teszi, minden érzékeny szemből keserű könnyeket fakasztó látvány s oly bús tsendű omladékká változott, melly az előbbi, s az elégs után azonnal a város egyéb részeibe vonult lakosokat, — az építéssel járó nehézségek miatt főképpen — nem hamar fogja együtt láthatni s magába visszaszoríthatni. Így kárvallás után ezen nyomorú sorsra jutoti háznépek közül a legnagyobb résznek, tagadhatlanul, nyomban jöltévő kézre volt szüksége,

melly tsakugyan nem is késett. — Ugyan is, azon kívül, hogy a helybeli tanács e tekintetben maga részéről is mindent elkövetett, a kerület kedvelt kapitánya Illéssy János Ur, kit tsak kevés nappal ezelőtt nyere vissza Országgyűlési Követségéből keblébe a megye, a szomszéd lakvárosba is borzasztóan hatott füstfelleg rémítő láttából sejdítve a bizonyos veszélyt, még az égés alatt általsietvén, miután szemléléseit s intézkedését végezte, buzdító írása által, a testvér nemzetű városokat azonnal segedelem-nyújtásra szólítja; kik azonban nagy részben e buzdítást sem várván be, s azt is átlátván, hogy illy esetben szánakozó könnyek tsak gyengeségak, már más nap a legelső szükségét, nevezetes élelem, ruha és pénzbeli ségedelmeik által voltak könnyíteni szívesek s nagylelkűek, — mellyért addig is, míg érette hálájokat közelebből nyilatkoztathatnák a szerentséltelenek, teszük ezen érzékeny köszöneteket s háladatos emlékezetjeket.

A' Pénz folyamat Június' 9-dikén;
közép ár:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 99 1/2
Az 1820-béli sorsosok: — —
Az 1821-béli hasonlók: — —
Bétsvárosa 2 1/2p. Centes Bankó Obligátzióji: 58 1/2 for. keltek, mind Conv.
Bank-Aktziák keltek 1280 2/3 for. ton
Conv. Pénzben.

A' mai postával küldjük F e j é r Vármegye Mappáját és még a Magyar Nyelvről írtt Értekezéshez tartozó Táblák között két rézmetszés Nyomatványait az Aradi, Czeglédi, Egri, Galgóczi, Ih. Berényi, Kartzagi, Lévai, Rétsági, Tállyai, Ny. Zsámbokréti, Th. Zsámbokréti és Verebélyi tsemókban a szokott mód szerént petsét alatt.

Szerkesztető és Kiadó M á r t o n J ó s e f, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomatató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker - Strasse Nro 755.)